

quick scan flora en fauna

onderzoek naar beschermde natuurwaarden
ten behoeve van ruimtelijke ontwikkelingen

locaties Van Aalsburg en Drost, Hellouw
rapportnummer 200872

ijzerman advies
ruimtelijke ordening & ecologie

quick scan flora en fauna

Locaties Van Aalsburg en Drost, Hellouw

rapportnummer 200872

Projectleider: S.J. IJzerman

Datum: 3 juli 2008

Opdrachtgever: Bouwkundig Tekenbureau Van Ballegooy

Contactpersoon opdrachtgever: D. Van Ballegooy

ijzerman advies
ruimtelijke ordening & ecologie

postbus 2189
5000 CD Tilburg
e sander@landschappers.nl
t 013 5821 401
f 013 5821 402
m 06 38506432
ABNAMRO bank 540540463
KvK Tilburg 18091360
BTW NL1508.15.591.B01

Inhoudsopgave

Inleiding	4
Doel	4
Plangebieden	5
planlocatie Korfgraaf 44	6
planlocatie hoek Paalgraaf-Bommelkampgraaf	7
planlocatie Waalbandijk 143	8
Werkwijze	9
Wettelijk kader: gebiedsbescherming	10
Wettelijk kader: soortenbescherming	10
Natuurwaarden	11
Gebiedsbescherming	11
Soortenbescherming	12
flora	12
amfibieën, vissen en reptielen	13
broedvogels	14
zoogdieren	17
Advies	20
Bronnen	22
Bijlage 1: natuurloket	24

Inleiding

Doel

Bouwkundig Tekenbureau Van Ballegooy verzocht bureau IJzerman advies een quick scan flora en fauna op te stellen voor een drietal planlocatie te Hellouw, te weten twee locaties van Griendhouthandel Van Aalsburg en locatie Drost.

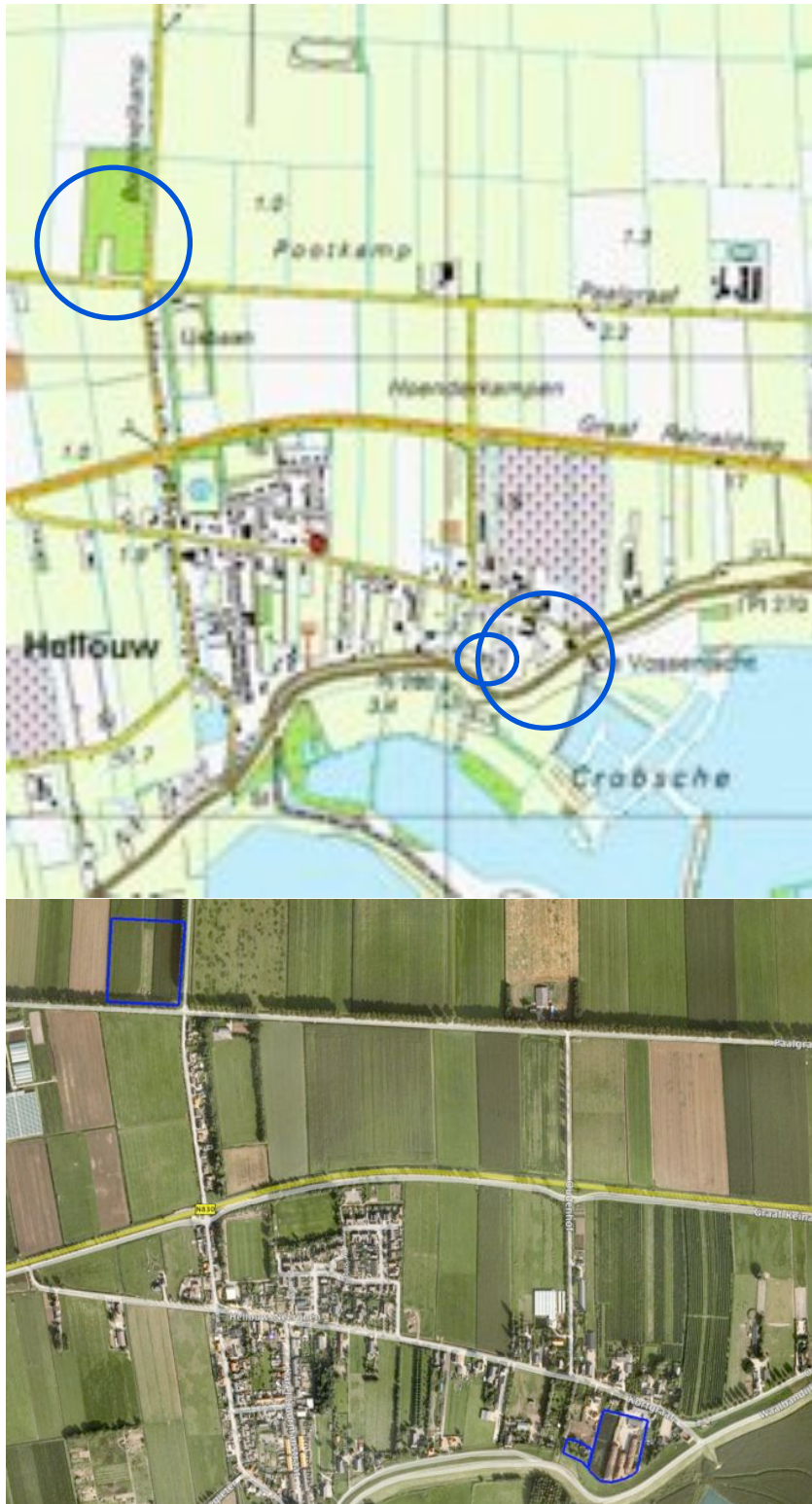
Bij ruimtelijke ingrepen dient in kaart te worden gebracht of de actuele natuurwaarden van de locatie worden bedreigd. In deze ecologische inspectie wordt vooraf een inschatting gemaakt van de effecten die toekomstige ruimtelijke ingrepen op de actuele beschermde natuurwaarden zullen hebben. Daarnaast wordt ook vanuit het oogpunt van planologische gebiedsbescherming naar de locatie gekeken.

De ecologische inspectie levert een aantal duidelijke adviezen die betrekking hebben op de te volgen procedures en handelingen (zoals bijvoorbeeld, een aanvullend onderzoek of een ontheffing op de Flora- en faunawet, een vergunning Natuurbeschermingswet, of een goed-gekeurde gedragscode).

Plangebieden

De planlocaties van Griendhouthandel Van Aalsburg betreffen het bestaande bedrijfsterrein aan de Korfgraaf 44 en het toekomstige op de hoek Paalgraaf-Bommelkampdreef.

Locatie Drost is gelegen aan de Waalbandijk 143, naast het perceel aan de Korfgraaf 44.

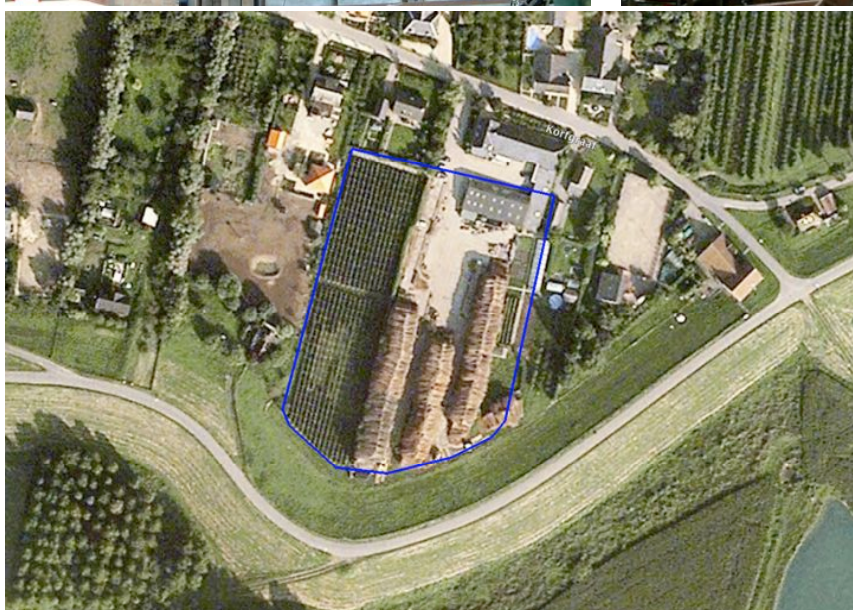

Afbeelding 1: ligging plangebieden

planlocatie Korfgraaf 44

Het plangebied, betreft het terrein van Griendhouthandel Van Aalsburg achter het woonhuis aan de Korfgraaf 44 te Hellouw. Het bestaat uit een voormalige stal, omgebouwd tot schuur, een schuur en een verhard oppervlak, waarop de bundels griendhout worden opgeslagen.

De bebouwing is niet in het bezit van spouwmuren. De daken zijn van plaatmateriaal. Groen- of waterstructuren ontbreken.

Afbeelding 2: enkele beelden van planlocatie Korfgraaf 44

planlocatie hoek Paalgraaf-Bommelkampgraaf

Het plangebied betreft griendaanplant op de hoek van de Paalgraaf en de Bommelkampgraaf. Het zuidelijke deel van het perceel zal de nieuwe bedrijfslocatie met het woonhuis gaan vormen. De zuidelijke en oostelijke begrenzing van het perceel wordt gevormd door een watervoerende sloot.

Afbeelding 3: enkele beelden van planlocatie Paalgraaf-Bommelkampgraaf

planlocatie Waalbandijk 143

Deze locatie betreft een vakantiewoning aan de voet van het dijklichaam. De bebouwing is aan de buitenzijde afgezet met PVC schroten. Rondom de bebouwing staan enkele struiken en bomen. Waterstructuren ontbreken op de locatie.

Afbeelding 4: enkele beelden van planlocatie Waalbandijk 143

Werkwijze

De ecologische inspectie bestaat uit een veldinspectie, een deskstudie en een rapportage.

De veldinspectie heeft plaats gevonden op 19 juni 2008. Hierbij werd de ecologische potentie van de locatie in relatie met het mogelijke voorkomen van beschermde soorten (ook in de directe omgeving) onderzocht. Er is vlakdekkend gezocht naar sporen van zoogdieren en vogels (uitwerpselen, nesten, krabsporen en pootafdrukken). Daarnaast is er gezocht naar plantenresten of beginnende vegetaties.

De deskstudie richt zich op bekende verspreidingsgegevens (Natuurloket, diverse atlassen) en ruimtelijke plannen (lokaal, provinciaal, nationaal en Europees) die relevant zijn voor deze locatie. Natuurloket is een initiatief van het Ministerie van LNV en de Vereniging Onderzoek Flora en Fauna. Het bestaat uit een database waarin globale gegevens over de verspreiding van beschermde planten en dieren zijn opgenomen. Vaak zijn de gegevens afkomstig van vrijwilligers en meestal op het niveau van één vierkante kilometer nauwkeurig. Daarnaast is gebruik gemaakt van de internetsite www.waarneming.nl. Deze is weliswaar niet compleet, maar geeft een beeld van recente losse waarnemingen. In deze deskstudie zijn de gegevens van het Natuurloket en [waarneming.nl](http://www.waarneming.nl) indicatief gebruikt.

Een locatie wordt zowel vanuit het oogpunt van de soort-bescherming (Flora- en faunawet) als de gebiedsbescherming (Vogel- en Habitatrichtlijn, Ecologische Hoofdstructuur en de Natuurbeschermingswet 1998) onderzocht. Hierbij is rekening gehouden met de meest recente wijzigingen van de Natuurbeschermingswet 1998 van begin oktober 2005. Indien de geplande ruimtelijke ontwikkelingen in een gebied bekend zijn, worden deze vermeld en worden de effecten op de natuurwaarden in dit licht bekeken. Indien de exacte ruimtelijke ontwikkelingen nog niet bekend zijn, wordt bij de beschrijving van de effecten op de natuurwaarden uitgegaan van definitief verstorende handelingen (kappen van bomen en struiken, afgraven van de grond, sloop van bebouwde structuren).

Afbeelding 3 : onderzochte kilometerhokken uit Natuurloket

Wettelijk kader: gebiedsbescherming

Gebieden kunnen beschermd zijn doordat ze zijn opgenomen in de Natuurbeschermingswet 1998. Vanaf begin oktober 2005 zijn hierin ook alle Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijn-gebieden opgenomen als Natura 2000-gebieden.

Activiteiten die van invloed kunnen zijn op de instandhoudings-doelstellingen van een Natura 2000-gebied moeten door Gedeputeerde Staten beoordeeld worden alvorens een vergunning voor de activiteit kan worden verleend. Dit geldt dus ook voor activiteiten die plaatsvinden buiten de beschermde gebieden. Van deze activiteiten moet worden bepaald of er sprake is van externe werking of cumulatie. Bij een vergunningsaanvraag is een zogenaamde passende beoordeling of een verstorings- of verslechteringstoets gewenst.

Daarnaast kunnen gebieden zijn opgenomen in de Ecologische HoofdStructuur (EHS).

Wettelijk kader: soortenbescherming

Een aantal zeldzame en/of kwetsbare plant- en diersoorten wordt door de Flora- en faunawet beschermd. De doelstelling van de wet is de bescherming en het behoud van de gunstige staat van instandhouding van de in het wild levende planten- en diersoorten. Het uitgangspunt van de wet is 'nee, tenzij'. Dit betekent dat activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten in principe verboden zijn. Van het verbod op schadelijke handelingen ('nee') kan onder voorwaarden ('tenzij') worden afgeweken, met een ontheffing of vrijstelling. Het verlenen hiervan is de bevoegdheid van de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV).

De Flora- en faunawet bevat een aantal verbodsbepalingen om er voor te zorgen dat in het wild levende soorten zoveel mogelijk met rust worden gelaten. Voor ruimtelijke ingrepen zijn dit meestal:

- Artikel 8: Het is verboden (beschermde) planten te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
- Artikel 9: Het is verboden (beschermde) dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
- Artikel 10: Het is verboden (beschermde) dieren opzettelijk te verontrusten.
- Artikel 11: Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van (beschermde) dieren te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

De mate van bescherming hangt af van het voorkomen van de soorten in Nederland. Er zijn drie beschermingsregimes ingesteld:

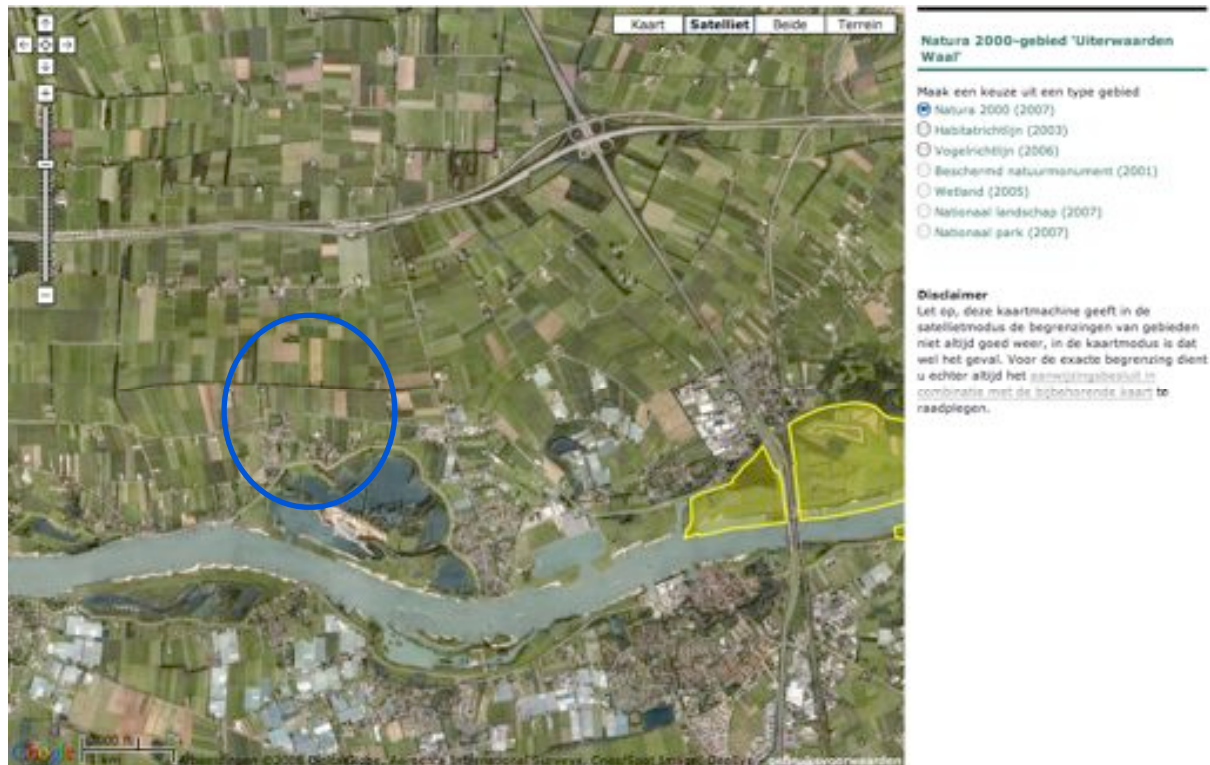
- Voor algemeen voorkomende soorten geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling op de Flora- en faunawet;
- Voor minder algemene soorten geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling als de werkzaamheden gebeuren volgens een door de minister goedgekeurde gedragscode. Indien dit niet gebeurd is een ontheffing op de Flora- en faunawet nodig. De ontheffingsaanvraag wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort' (zgn. lichte toets).
- Voor strikt beschermde soorten moet een uitgebreide toets worden gedaan. Bij onder andere ruimtelijke ingrepen wordt het noodzakelijk geacht een toets te verrichten en ontheffing te hebben vóór uitvoering van de werkzaamheden. Ontheffingen worden slechts verleend wanneer er sprake is van een in of bij de wet genoemd belang (zoals de uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling), er geen andere bevredigende oplossing voor de ingreep bestaat en er geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.

De eerste stap om de effecten van de ingreep op beschermde soorten te achterhalen is een onderzoek naar de mate waarin beschermde soorten voorkomen of gebruik maken van het plangebied.

Natuurwaarden

Gebiedsbescherming

Het plangebied ligt circa 4000 meter verwijderd van het Natura 2000-gebied Uiterwaarden van de Waal. Dit bestaat onder andere uit het Habitatrichtlijngebied Rijswaarde en Kil van Hurwenen (code Habitatrichtlijn: NL2003041).

Korte karakteristiek: Uiterwaarden met strangen, wilgenbossen en belangrijke arealen met schrale hooilanden.

De volgende Habitattypen zijn van belang voor dit gebied:

- Laaggelegen schraal hooiland (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*) [6510];
- Alluviale bossen met *Alnus glutinosa* en *Fraxinus excelsior* (Alno-Padion, Alnion incanae, *Salicion albae*) [91E0].

De volgende Habitatrichtlijnsoort is van belang voor dit Habitatrichtlijngebied:

- Kamsalamander

De geplande ruimtelijke ontwikkelingen aan de Korfgraaf, de Waalbandijk en de Paalgraaf zijn niet van invloed op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura2000 gebied Uiterwaarden van de Waal.

Door de grote afstand en de aard van de ruimtelijke ontwikkelingen is externe werking verwaarloosbaar. Een vergunning Natuurbeschermingswet is ons inziens niet noodzakelijk. Vanuit het bestaande provinciale- of rijksnatuurbeleid rust er geen overige planologische gebiedsbescherming op de locatie.

Soortenbescherming

flora

locatie	flora
Korfgraaf 44	Tijdens de veldinspectie werden geen beschermde of bedreigde plantensoorten of resten hiervan op de planlocatie aangetroffen. De planlocatie, grotendeels verharde bedrijfsterrein en bebouwing, grenzend aan droog, gemaaid dijklichaam, is vlakdekkend onderzocht op het voorkomen van strikt beschermde hogere planten. Deze worden hier op basis van de aangetroffen biotopen en de bekende verspreidingsgegevens ook niet verwacht.
hoek Paalgraaf-Bommelkampgraaf	De veldinspectie bracht geen beschermde of bedreigde plantensoorten of resten hiervan aan het licht. De planlocatie, een perceel met dicht begroeid jong griendhout, omgeven door sloten, is onderzocht op het voorkomen van strikt beschermde hogere planten. Deze worden hier op basis van de aangetroffen biotopen (planlocatie heeft een zeer lage diversiteit aan plantensoorten) en de bekende verspreidingsgegevens ook niet verwacht. In de sloten en op de oevers groeide onder andere soorten als kikkerbeet, fonteinkruiden, scherpe zegge en gele lis. Strikt beschermde soorten zijn ook hier niet aangetroffen.
Waalbandijk 143	Tijdens de veldinspectie werden geen beschermde of bedreigde plantensoorten of resten hiervan op de planlocatie aangetroffen. De planlocatie, een vakantiehuisje omgeven door een verwildert tuintje aan een droog, gemaaid dijklichaam, is vlakdekkend onderzocht op het voorkomen van strikt beschermde hogere planten. Deze worden hier op basis van de aangetroffen biotopen en de bekende verspreidingsgegevens ook niet verwacht.

amfibieën, vissen en reptielen

locatie	amfibieën, vissen en reptielen
Korfgraaf 44	Tijdens de inspectie zijn er geen amfibieën, vissen of reptielen aangetroffen in het plangebied. Waterstructuren, die kunnen dienen als voortplantingslocatie of vaste verblijfslocatie voor vissen of amfibieën, ontbreken op de planlocatie. Mogelijk komen er op de planlocatie enkele algemene amfibieënsoorten, zoals bruine kikker (<i>Rana temporaria</i>), bastaardkikker (<i>Rana klepton esculenta</i>), kleine watersalamander (<i>Lissotriton vulgaris</i>) of gewone pad (<i>Bufo bufo</i>) in landfase voor. Hoewel deze soorten beschermd zijn, worden zij niet bedreigd in hun voorkomen en staan vermeld in tabel 1 van de toelichting tabellen soorten Flora- en faunawet. Hiervoor geldt een vrijstelling op de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen (AMvB artikel 75, tabel 1). Aan deze vrijstelling zijn verder geen eisen verbonden.
hoek Paalgraaf-Bommelkampgraaf	De sloot rondom de planlocatie is mogelijk leefgebied voor strikt beschermde amfibieën en vissen. Indien de ontwikkelingen het dempen of aantasten van de bestaande sloot betreffen, is een vervolgonderzoek naar de aanwezigheid van vaste verblijfslocaties voor beschermde vissoorten en amfibieën noodzakelijk. Mogelijk komen er op de planlocatie enkele algemene amfibieënsoorten, zoals bruine kikker (<i>Rana temporaria</i>), bastaardkikker (<i>Rana klepton esculenta</i>), kleine watersalamander (<i>Lissotriton vulgaris</i>) of gewone pad (<i>Bufo bufo</i>) in landfase voor. Hoewel deze soorten beschermd zijn, worden zij niet bedreigd in hun voorkomen en staan vermeld in tabel 1 van de toelichting tabellen soorten Flora- en faunawet. Hiervoor geldt een vrijstelling op de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen (AMvB artikel 75, tabel 1). Aan deze vrijstelling zijn verder geen eisen verbonden.
Waalbandijk 143	Tijdens de inspectie zijn er geen amfibieën, vissen of reptielen aangetroffen in het plangebied. Waterstructuren, die kunnen dienen als voortplantingslocatie of vaste verblijfslocatie voor vissen of amfibieën, ontbreken op de planlocatie. Mogelijk komen er op de planlocatie enkele algemene amfibieënsoorten, zoals bruine kikker (<i>Rana temporaria</i>), bastaardkikker (<i>Rana klepton esculenta</i>), kleine watersalamander (<i>Lissotriton vulgaris</i>) of gewone pad (<i>Bufo bufo</i>) in landfase voor. Hoewel deze soorten beschermd zijn, worden zij niet bedreigd in hun voorkomen en staan vermeld in tabel 1 van de toelichting tabellen soorten Flora- en faunawet. Hiervoor geldt een vrijstelling op de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen (AMvB artikel 75, tabel 1). Aan deze vrijstelling zijn verder geen eisen verbonden.

broedvogels

locatie	broedvogels
Korfgraaf 44	Op en om de planlocatie bevinden zich enkele struiken en bomen, die mogelijk door broedvogels in gebruik kunnen zijn. Alle bewoonde nesten in het broedseizoen vallen onder de reikwijdte van artikel 11 van de Flora- en faunawet en zijn beschermd. U dient daarom gedurende de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen van vogels. Overtreding van verbodsbepalingen ten aanzien van vogels wordt voorkomen door de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. In het kader van de Flora- en faunawet wordt geen standaardperiode gehanteerd voor het broedseizoen. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Indien de werkzaamheden uitgevoerd worden op het moment dat er geen broedgevallen (meer) aanwezig zijn, is overtreding van de wet niet aan de orde. De meeste vogels broeden tussen 15 maart tot 15 juli (bron: www.vogelbescherming.nl). Aangeraden wordt de eventuele kapwerkzaamheden buiten deze periode uit te voeren. In het broedseizoen kan ook gekapt worden, alleen dient het dan onder begeleiding van een ter zake kundige** te worden uitgevoerd. Aantreffen van een broedgeval levert altijd vertraging op. Het verstoren van broedende vogels is verboden conform de Flora- en faunawet. Voor het verstoren van broedende vogels wordt geen ontheffing verleend. De aanwezigheid van permanente verblijfslocaties van streng beschermde vogelsoorten, zoals uilen, spechten of roofvogels wordt uitgesloten. Er werden bij de inspectie geen sporen aangetroffen die duiden op de aanwezigheid van vaste verblijfslocaties ter plaatse.

locatie	broedvogels
hoek Paalgraaf-Bommel-kampgraaf	De sloten en oevers rondom de planlocatie kunnen in gebruik zijn als nestlocatie voor broedvogels (onder andere meerkoet). Alle bewoonde nesten in het broedseizoen vallen onder de reikwijdte van artikel 11 van de Flora- en faunawet en zijn beschermd. U dient daarom gedurende de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen van vogels. Overtreding van verbodsbepalingen ten aanzien van vogels wordt voorkomen door de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. In het kader van de Flora- en faunawet wordt geen standaardperiode gehanteerd voor het broedseizoen. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Indien de werkzaamheden uitgevoerd worden op het moment dat er geen broedgevallen (meer) aanwezig zijn, is overtreding van de wet niet aan de orde. De meeste vogels broeden tussen 15 maart tot 15 juli (bron: www.vogelbescherming.nl). Aangeraden wordt de eventuele kapwerkzaamheden buiten deze periode uit te voeren. In het broedseizoen kan ook gekapt worden, alleen dient het dan onder begeleiding van een ter zake kundige** te worden uitgevoerd. Aantreffen van een broedgeval levert altijd vertraging op. Het verstoren van broedende vogels is verboden conform de Flora- en faunawet. Voor het verstoren van broedende vogels wordt geen ontheffing verleend. De aanwezigheid van permanente verblijfslocaties van streng beschermde vogelsoorten, zoals uilen, spechten of roofvogels wordt uitgesloten. Er werden bij de inspectie geen sporen aangetroffen die duiden op de aanwezigheid van vaste verblijfslocaties ter plaatse.

locatie	broedvogels
Waalbandijk 143	De planlocatie is rijk aan groenstructuren, die door broedvogels in gebruik kunnen zijn. Alle bewoonde nesten in het broedseizoen vallen onder de reikwijdte van artikel 11 van de Flora- en faunawet en zijn beschermd. U dient daarom gedurende de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen van vogels. Overtreding van verbodsbepalingen ten aanzien van vogels wordt voorkomen door de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. In het kader van de Flora- en faunawet wordt geen standaardperiode gehanteerd voor het broedseizoen. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Indien de werkzaamheden uitgevoerd worden op het moment dat er geen broedgevallen (meer) aanwezig zijn, is overtreding van de wet niet aan de orde. De meeste vogels broeden tussen 15 maart tot 15 juli (bron: www.vogelbescherming.nl). Aangeraden wordt de eventuele kapwerkzaamheden buiten deze periode uit te voeren. In het broedseizoen kan ook gekapt worden, alleen dient het dan onder begeleiding van een ter zake kundige** te worden uitgevoerd. Aantreffen van een broedgeval levert altijd vertraging op. Het verstoren van broedende vogels is verboden conform de Flora- en faunawet. Voor het verstoren van broedende vogels wordt geen ontheffing verleend. De aanwezigheid van permanente verblijfslocaties van streng beschermde vogelsoorten, zoals uilen, spechten of roofvogels wordt uitgesloten. Er werden bij de inspectie geen sporen aangetroffen die duiden op de aanwezigheid van vaste verblijfslocaties ter plaatse.

** 1

** Onder een ter zake kundige wordt verstaan een persoon die :

- Op HBO, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie en/of
- Als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau dat is aangesloten bij het netwerk Groene Bureaus en/of
- Zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals Das en Boom, VZZ, RAVON, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, VOFF, SOVON, etc.)

zoogdieren

locatie	zoogdieren
Korfgraaf 44	Het is mogelijk dat er een enkel individu van een beschermde soort op de locatie kan worden aangetroffen, zoals egel (<i>Erinaceus europaeus</i>), bunzing (<i>Mustela putorius</i>), mol (<i>Talpa europea</i>), konijn (<i>Oryctolagus cuniculus</i>), veldmuis (<i>Microtus arvalis</i>) en spitsmuizen. Deze soorten zijn weliswaar beschermd middels de Flora- en faunawet, maar worden aangeduid als algemene soorten (AMvB artikel 75, tabel 1), waarvoor in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen geen ontheffing meer hoeft te worden aangevraagd. Natuurloket maakt ook melding van drie soorten uit deze categorie. Alle in Nederland voorkomende vleermuizen zijn strikt beschermde soorten. Fouragerende vleermuizen rondom en in het plangebied zijn zeker niet ongewoon. In de omgeving zullen vooral algemene soorten zoals gewone- en ruige dwergvleermuis (<i>Pipistrellus nathusii</i> en <i>Pipistrellus pipistrellus</i>) en laatvlieger (<i>Eptesicus serotinus</i>) voorkomen. Deze dieren zijn cultuurvolgers en maken vaak gebruik van lijnvormige groen- en bebouwingsstructuren en straatverlichting. Vaste verblijfslocaties voor gebouwbewonende vleermuizen worden door de afwezigheid van geschikte bebouwing hier niet verwacht. Geschikte hollen, spleten en kieren, structuren die door vleermuizen graag als verblijfplaats worden gebruikt, ontbreken. Boom- bewonende vleermuizen worden op de locatie niet verwacht door het ontbreken van bomen met de juiste omvang, leeftijd en toestand.

locatie	zoogdieren
hoek Paalgraaf-Bommel-kampgraaf	Het is mogelijk dat er een enkel individu van een beschermde soort op de locatie kan worden aangetroffen, zoals egel (<i>Erinaceus europaeus</i>), bunzing (<i>Mustela putorius</i>), mol (<i>Talpa europea</i>), konijn (<i>Oryctolagus cuniculus</i>), veldmuis (<i>Microtus arvalis</i>) en spitsmuizen. Deze soorten zijn weliswaar beschermd middels de Flora- en faunawet, maar worden aangeduid als algemene soorten (AMvB artikel 75, tabel 1), waarvoor in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen geen ontheffing meer hoeft te worden aangevraagd. Natuurloket maakt ook melding van drie soorten uit deze categorie. Alle in Nederland voorkomende vleermuizen zijn strikt beschermde soorten. Fouragerende vleermuizen rondom en in het plangebied zijn zeker niet ongevoel. In de omgeving zullen vooral algemene soorten zoals gewone- en ruige dwergvleermuis (<i>Pipistrellus nathusii</i> en <i>Pipistrellus pipistrellus</i>) en laatvlieger (<i>Eptesicus serotinus</i>) voorkomen. Deze dieren zijn cultuurvolgers en maken vaak gebruik van lijnvormige groen- en bebouwingsstructuren en straatverlichting. Vaste verblijfslocaties voor gebouwbewonende vleermuizen worden door de afwezigheid van bebouwing hier niet verwacht. Geschikte hopen, spleten en kieren, structuren die door vleermuizen graag als verblijfplaats worden gebruikt, ontbreken. Boom- bewonende vleermuizen worden op de locatie niet verwacht door het ontbreken van bomen met de juiste omvang, leeftijd en toestand.

locatie	zoogdieren
Waalbandijk 143	Het is mogelijk dat er een enkel individu van een beschermde soort op de locatie kan worden aangetroffen, zoals egel (<i>Erinaceus europaeus</i>), bunzing (<i>Mustela putorius</i>), mol (<i>Talpa europea</i>), konijn (<i>Oryctolagus cuniculus</i>), veldmuis (<i>Microtus arvalis</i>) en spitsmuizen. Deze soorten zijn weliswaar beschermd middels de Flora- en faunawet, maar worden aangeduid als algemene soorten (AMvB artikel 75, tabel 1), waarvoor in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen geen ontheffing meer hoeft te worden aangevraagd. Natuurloket maakt ook melding van drie soorten uit deze categorie. Alle in Nederland voorkomende vleermuizen zijn strikt beschermde soorten. Fouragerende vleermuizen rondom en in het plangebied zijn zeker niet ongevoel. In de omgeving zullen vooral algemene soorten zoals gewone- en ruige dwergvleermuis (<i>Pipistrellus nathusii</i> en <i>Pipistrellus pipistrellus</i>) en laatvlieger (<i>Eptesicus serotinus</i>) voorkomen. Deze dieren zijn cultuurvolgers en maken vaak gebruik van lijnvormige groen- en bebouwingsstructuren en straatverlichting. Vaste verblijfslocaties voor gebouwbewonende vleermuizen worden door de afwezigheid van geschikte bebouwing hier niet verwacht. De bestaande bebouwing is afgezet met PVC schroten. Geschikte hopen, spleten en kieren, structuren die door vleermuizen graag als verblijfplaats worden gebruikt, ontbreken. Boom- bewonende vleermuizen worden op de locatie niet verwacht door het ontbreken van bomen met de juiste omvang, leeftijd en toestand. De aanwezige bomen zijn uitgebreid geïnspecteerd op sporen en potentiële ruimtes.

Advies

locatie	advies met betrekking tot de projectplanning
Korfgraaf 44	• De planning ondervindt geen belemmeringen door planologische gebiedsbescherming op basis van natuurwetgeving. • Ten tijde van de inspectie was de locatie niet bewoond of in gebruik door beschermde soorten. Deze worden hier door het ontbreken van meer natuurlijke biotoop niet verwacht. • Algemeen voorkomende soorten kunnen mogelijk worden aangetroffen. Deze soorten zijn weliswaar beschermd middels de Flora- faunawet, maar worden aangeduid als algemene soorten (AMvB artikel 75, lijst 1). Hiervoor hoeft in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen geen ontheffing meer te worden aangevraagd. Het voorkomen van deze soorten wordt door de geplande ontwikkelingen niet in gevaar gebracht.
hoek Paalgraaf-Bommelkampgraaf	• De planning ondervindt geen belemmeringen door planologische gebiedsbescherming op basis van natuurwetgeving. • De sloot rondom de planlocatie is mogelijk leefgebied voor strikt beschermde amfibieën en vissen. Indien de ontwikkelingen het dempen of aantasten van de bestaande sloot betreffen, is een vervolgonderzoek naar de aanwezigheid van vaste verblijfslocaties voor beschermde vissoorten en amfibieën noodzakelijk. • Algemeen voorkomende soorten kunnen mogelijk worden aangetroffen. Deze soorten zijn weliswaar beschermd middels de Flora- faunawet, maar worden aangeduid als algemene soorten (AMvB artikel 75, lijst 1). Hiervoor hoeft in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen geen ontheffing meer te worden aangevraagd. Het voorkomen van deze soorten wordt door de geplande ontwikkelingen niet in gevaar gebracht.
Waalbandijk 143	• De planning ondervindt geen belemmeringen door planologische gebiedsbescherming op basis van natuurwetgeving. • Ten tijde van de inspectie was de locatie niet bewoond of in gebruik door beschermde soorten. Deze worden hier door het ontbreken van meer natuurlijke biotoop niet verwacht. • Algemeen voorkomende soorten kunnen mogelijk worden aangetroffen. Deze soorten zijn weliswaar beschermd middels de Flora- faunawet, maar worden aangeduid als algemene soorten (AMvB artikel 75, lijst 1). Hiervoor hoeft in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen geen ontheffing meer te worden aangevraagd. Het voorkomen van deze soorten wordt door de geplande ontwikkelingen niet in gevaar gebracht.

locatie	advies met betrekking tot de werkzaamheden
Korfgraaf 44	• Indien de omliggende groenstructuren door de werkzaamheden zullen worden verwijderd moet men rekening houden met broedvogels. Ter voorkoming van het verstoren van broedende vogels wordt aangeraden eventuele kapwerkzaamheden tussen half juli en half maart (buiten het broedseizoen) te verrichten. Het verstoren van broedende vogels is verboden conform de Flora- en faunawet. Voor het verstoren van broedende vogels wordt geen ontheffing verleend. In het broedseizoen kan ook gekapt en gesloopt worden, alleen dient het dan onder begeleiding van een ter zake kundige(**2) te worden uitgevoerd.
hoek Paalgraaf-Bommelkampgraaf	• Indien de omliggende sloten door de werkzaamheden zullen worden aangetast moet men rekening houden met broedvogels. Ter voorkoming van het verstoren van broedende vogels wordt aangeraden eventuele kapwerkzaamheden tussen half juli en half maart (buiten het broedseizoen) te verrichten. Het verstoren van broedende vogels is verboden conform de Flora- en faunawet. Voor het verstoren van broedende vogels wordt geen ontheffing verleend. In het broedseizoen kan ook gekapt en gesloopt worden, alleen dient het dan onder begeleiding van een ter zake kundige(**2) te worden uitgevoerd.
Waalbandijk 143	• Indien de omliggende groenstructuren door de werkzaamheden zullen worden verwijderd moet men rekening houden met broedvogels. Ter voorkoming van het verstoren van broedende vogels wordt aangeraden eventuele kapwerkzaamheden tussen half juli en half maart (buiten het broedseizoen) te verrichten. Het verstoren van broedende vogels is verboden conform de Flora- en faunawet. Voor het verstoren van broedende vogels wordt geen ontheffing verleend. In het broedseizoen kan ook gekapt en gesloopt worden, alleen dient het dan onder begeleiding van een ter zake kundige(**2) te worden uitgevoerd.

** 2

Tabel 2 : aandachtskalender Broedvogels (BV). Voorkeursperiode werkzaamheden groen.

** Onder een ter zake kundige wordt verstaan een persoon die :

- Op HBO, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie en/of
- Als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau dat is aangesloten bij het netwerk Groene Bureaus en/of
- Zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals Das en Boom, VZZ, RAVON, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, VOFF, SOVON, etc.)

Bronnen

www.gelderland.nl

www.vogelbescherming.nl

www.natuurloket.nl

www9.minlnv.nl

www.ravon.nl

www.sovon.nl

Boye, P. et al., *Fledermäuse und Fledermausschutz in Deutschland*, Bundesamt für Naturschutz, Bonn, 1999.

Broekhuizen, S., et al., *Atlas van de Nederlandse Zoogdieren*, KNNV, Utrecht, 1992.

Delft, J.J.C.W. van en W. Schuitema, *Werkatlas amfibieën en reptielen in Noord-Brabant*, RAVON Noord-Brabant, Tilburg/ Stichting RAVON, Nijmegen, 2005.

Diepenbeek, A. van, *Veldgids diersporen*, KNNV, Utrecht, 1999.

Diepenbeek, A. van & J. van Delft, *Het waarnemen van amfibieën en reptielen*, RAVON, Nijmegen, 2006.

Diepenbeek, A. van & R. Creemers, *Herkenning amfibieën en reptielen*, RAVON, Nijmegen, 2006.

Dietz, C. et al., *Handbuch der Fledermäuse Europas und Nordwestafrikas*, Kosmos, 2007.

Dietz, M. et al. *Von Fledermäusen und Menschen*, Bundesamt für Naturschutz, Bonn, 2002.

Eekelen, R., et al., *Kruipers in de polder*, Bureau Waardenburg rapport nr.06-123, 25 juli 2006.

Janssen, R. en J. Buys, *Inventarisatie van vleermuizen op kerkzolders, een handleiding*, 2001.

Kapteyn, K., *Vleermuizen in het landschap*, Schuyt & Co, 1995.

Lenders, H.J.R. en C.C.H. Marijnissen, *Waarnemen en herkennen van amfibieën en reptielen in het veld*, Stichting RAVON, Nijmegen, 1993.

Limpens, H., et al., *Atlas van de Nederlandse vleermuizen*, KNNV, Utrecht, 1997.

Mebs, T. et al., *Uilen van Europa*, Tirion, Baarn, 2004.

Meijden, R. van der, *Heukels' Flora van Nederland*, Wolters-Noordhoff, 1996.

Ministerie van LNV, *Toelichting tabellen soorten Flora- en faunawet*, maart 2005.

Simon, M, et al. *Ecology and Conservation of Bats in Villages and Towns*, Bundesamt für Naturschutz, Bonn, 2004.

Sinsch, U., *Biologie und Ökologie der Kreuzkröte*, Laurenti, 1998.

SOVON Vogelonderzoek Nederland, *Atlas van de Nederlandse broedvogels; verspreiding*,

aantallen, verandering - Nederlandse Fauna 5. Naturalis, KNNV Uitgeverij & EIS-Nederland, Leiden, 2002.

Spikmans, F. & J. Kranenbarg, *Herkenning zoetwatervissen*, RAVON, Nijmegen, 2006.

Spikmans, F. & T. de Jong, *Het waarnemen van zoetwatervissen*, RAVON, Nijmegen, 2006.

Spitzen-van der Sluijs, et al., *Atlas reptielen en amfibieën in Gelderland 1985-2005, provincie Gelderland*, RAVON, 2007.

Stumpel, T en H. Strijbosch, *Veldgids Amfibieën en reptielen*, KNNV, Utrecht, 2006.

Twisk, P., et al., *Zoogdieren van West-Europa*, KNNV, Utrecht, 1994.

Weeda, E.J. et al., *Nederlandse Oecologische Flora*, KNNV, Leiden, 1999.

Bijlage 1: natuurloket

Rapportage voor kilometerhok X:140 / Y:427								* Legenda
Soortgroep	FF*	FF23*	H/V*	RL*	Volledigheid*	Detail*	Actualiteit*	
Vaatplanten				1	matig	-	1975-1990	FF = Flora- en faunawet lijst 1 / lijst 2+3 H/V = Habitatrichtlijn (alleen bijlage 1 en 2) of Vogelrichtlijn RL = Rode Lijst (#) = tevens meetnetgegevens verzameld.
Mossen					niet onderzocht		1996-2006	
Korstmossen					niet onderzocht		1991-2006	
Paddenstoelen					niet onderzocht		1991-2006	
Zoogdieren					niet onderzocht		1996-2006	Volledigheid onderzoek: Hiermee wordt aangegeven of op basis van de gebrachte bezoeken een volledig overzicht is te verwachten van de soorten van de betreffende soortgroep. Een toelichting op deze categorieën kunt u vinden onderaan deze rapportage.
Broedvogels		1			slecht	0%	1995-2006	
Watervogels		27			redelijk	0%	96/97-03/04	
Reptielen					niet onderzocht		1992-2006	
Amfibieën					niet onderzocht		1992-2006	Actualiteit: per groep is aangegeven uit welke periode de gegevens zijn opgenomen.
Vissen					niet onderzocht		1992-2006	
Dagvlinders					niet onderzocht0		1995-2006	
Nachtvlinders					niet onderzocht		1980-2005	
Libellen					niet onderzocht		1992-2006	niet van toepassing
Sprinkhanen					niet onderzocht		1992-2006	
Overige ongewervelden					niet onderzocht		1992-2006	

Rapportage voor kilometerhok X:141 / Y:426							
Soortgroep	FF*	FF23*	H/V*	RL*	Volledigheid*	Detail*	Actualiteit*
Vaatplanten					goed	-	1991-2006
Mossen					niet onderzocht		1996-2006
Korstmossen					niet onderzocht		1991-2006
Paddenstoelen					niet onderzocht		1991-2006
Zoogdieren					niet onderzocht		1996-2006
Broedvogels					niet onderzocht		1995-2006
Watervogels		45	29		goed	0%	96/97-03/04
Reptielen					niet onderzocht		1992-2006
Amfibieën	1	0	0	0	slecht	0%	1992-2006
Vissen					niet onderzocht		1992-2006
Dagvlinders					niet onderzocht0		1995-2006
Nachtvlinders					niet onderzocht		1980-2005
Libellen					niet onderzocht		1992-2006
Sprinkhanen					niet onderzocht		1992-2006
Overige ongewervelden					niet onderzocht		1992-2006